

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Marek Šitner: „*Liptice (okr. Teplice). Dvorec mladší a pozdní doby bronzové*“. Archeologický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2012.

Obhajovaná bakalářská práce má rozsah 96 stran (podle nepaginované PDF verze) se 16 grafy, 5 tabulkami a 2 obrázky v textu, které dále doplňují přílohy I–X (mapy, plány, kresby, tabely, fotodokumentace – některé na přiloženém CD). Práce se věnuje komplexnímu vyhodnocení dvorce z mladší až pozdní doby bronzové, odkrytého v roce 1984 při záchranném archeologickém výzkumu tehdejší Expozitory AÚ ČSAV v Mostě (J. Beneš) na katastru dnes zaniklé obce Liptice na Teplicku.

V úvodní části se autor poměrně obsírně zabývá přírodními podmínkami (geologie, geomorfologie, pedologie, klima, vegetace, topografie) lokality a jejího širšího okolí, dějinami archeologického bádání na katastru obce Liptice i samotnými okolnostmi a průběhem výzkumu mladobronzového dvorce v roce 1984. Následuje obecný přehled o kulturním a sociálním vývoji v období popelnicových, uzavřený krátkým pohledem na zdroje obživy ve sledovaném časovém úseku.

Rozsáhlá kapitola o keramice, představující první ze dvou těžišť předložené práce, se po teoretickém a metodickém úvodu (tvorba databází, popis 1. a 2. deskripční fáze) věnuje především vlastnímu morfologickému vyhodnocení keramického souboru z liptického dvorce (celkem 2330 zlomků, z nichž 46% bylo analyzováno ve 2. deskripční fázi), a to s použitím kódového popisného systému O. Chvojky. Autor zde standardně sleduje rozložení nálezů do keramických tříd, výskyt jednotlivých částí nádob, zastoupení tvarového spektra okrajů, úpravy povrchu a výzdobu zlomků, což mu dovoluje konstatovat, že soubor obsahuje prvky širokého časového intervalu Br D – Ha B (většina materiálu pak podle něho patří Ha A1–2, ale četný výskyt pozdně bronzové výzdoby posunuje hranice zdejšího osídlení až do štítarských stupňů). Zvlášť jsou pak rozebírány nádoby s vyšší vypovídací hodnotou, umožňující v rámci druhu (amfory, okřínny, zásobnice, hrnce, mísy, koflíky) určit i typ a variantu, kterých však bylo identifikováno pouze 38. Movitý inventář dvorce zahrnoval také další výrobky z hlíny (přeslen, tkalcovská závaží, podstavec) či kamenné artefakty (otloukač, drtidla, brousek); fragment bronzové jehlice i zlomek jantaru je dnes ztracen.

Jako spojovací můstek ke druhému těžišti práce, a sice analýze kůlových/sloupových staveb liptického dvorce s doprovodnými zahloubenými objekty, posloužila autorovi

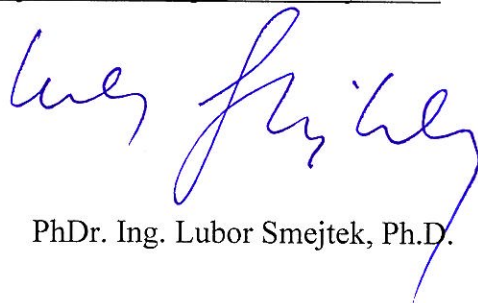
podrobně zpracovaná obecná část, týkající se problematiky rovinných sídlišť z období popelníkových polí, doplněná o výběrový soupis lokalit z našeho území, na nichž byly zjištěny zhruba srovnatelné půdorysy nadzemních konstrukcí. Navazující pasáže se v přehledové rovině zabývají hospodářskými (obilnice), výrobními a obytnými objekty, resp. domy (nadzemní kůlové stavby malých středních a velkých rozměrů, nadzemní roubené stavby, domy se zahloubenou podlahou) ze sledovaného období.

Rozbor tvaru, velikosti, hloubky a rozmístění kůlových/sloupových jamek z Liptic umožnil rekonstruovat pravděpodobné půdorysy čtyř nadzemních dřevěných staveb (domy A–D), avšak konkrétní konstrukční techniku (trámy kladené vodorovně na drážku či stěny s proutěným výpletem) se objasnit nepodařilo. Za obytný objekt (sídlo rodiny) lze s největší pravděpodobností považovat dům C, který byl obdélného půdorysu o ploše zhruba 57 m² a stál uprostřed podkovovité linie dvorce. Některé kůlové jamky ze zachycených půdorysů sice obsahovaly keramické zlomky, avšak význam těchto nálezů pro přesnější datování je mizivý.

Mnohem důležitější jsou proto autorem detailně analyzované zahloubené objekty, rozdělené pracovním způsobem do tří skupin, z nichž materiálově nejbohatší je soubor 5 větších zásobních jam, tvořících shluk na volném prostranství u ústí podkovy dvorce. Nálezy z výplní všech 13 zahloubených objektů datuje autor do rozmezí stupňů Ha A2 až Ha B1, tedy přece jen poněkud úžeji, než jak mu vycházelo z předchozí souhrnné analýzy keramiky (cf. výše). S časovým zařazením liptického dvorce do období Ha A2/B1 může také oponent, na základě prezentované kresebné dokumentace nejcharakterističtějších keramických nálezů (příloha IV), jen souhlasit.

Závěrem můžeme shrnout, že autor prokázal při vypracování bakalářské práce svoji vysokou odbornou erudici a zaujatost pro studovaný obor, což rozhodně nebývá v dnešní době zcela běžné. Obhajovaná práce je logicky strukturována a v textu vhodně proložena četnými grafy i tabulkami. Je kvalitně zpracována také po grafické a stylistické stránce, přičemž i svým rozsahem značně převyšuje obvykle požadované pensum. Při závěrečné korektuře textu autorovi uniklo jen několik méně podstatných překlepů či nepřesností.

Posuzovanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně.

V Praze dne 13. června 2012

PhDr. Ing. Lubor Smejtek, Ph.D.